

U organizaciji Udruženja likovnih umjetnika Crne Gore i Ministarstva kulture, krajem januara ove godine, u podgoričkom Umjetničkom paviljonu, priređena je izložba radova dobitnika nagrada na tradicionalnim izložbama ULUCG–a, u poslednjih deset godina. Izložba je krajem prošle godine, bila prezentirana u Kulturnom centru SCG u Parizu, a nakon Podgorice, izložba će početkom marta, u okviru "Sara-jevske zime", biti predstavljena u galeriji Colegium Artistikum u Sarajevu. Aktuelnu izložbu prati kolorni katalog sa uvodnim tekstom akademika Olge Perović. Zbog velike željezničke tragedije i ogromne tuge koja je zadesila Crnu Goru, izostao je čin svečanog otvaranja.

Na početku uvodnog teksta se kaže: "Najstarija umjetnička asocijacija – Udruženje likovnih umjetnika Crne Gore – je odlučila prije deset godina da osnivanjem specifične nagrade, nazvane po velikanima crnogorske umjetnosti Milunović–Stijović–Lubarda, svake godine na tradicionalnoj izložbi nagradi po tri umjetnika...". Međutim, u jubilarnoj monografiji "ULUCG 1946–1986", u hronici Udruženja likovnih umjetnika Crne Gore, na strani 230, zapisano je: "1985 – Titograd: Osamdeseta izložba ULUCG. Na izložbi kao gosti, sudjelovali slikari Društva likovnih umjetnika SR Slovenije i SR Hrvatske. Prvi put dodjeljene nagrade: Petar Lubarda /Miodragu Dadu Đuriću/ Milo Milunović /Daliboru Jelaviću/ i Risto Stijović /Ratku Vulcanoviću/. Pored toga dodjeljene su nagrade: Izidoru Jalovecu, Smailu Karailu, Rajku Todoroviću i Branku Papoviću". Radi egzaktnosti, treba naglasiti da su nagrade udruženja fundirane 1985, znači prije dvadeset godina, te da se kontinuirano dodjeljuju na tradicionalnim izložbama. Činjenica je da je tadašnje predsjedništvo ULUCG–a, ustanovilo nagrade: Petar Lubarda /za slikarstvo/, Milo Milunović /za crtež–grafiku/ i Risto Stijović /za skulpturu/. Taj period, proslave jubileja 40–godina ULUCG, i ustanovljenja nagrada, dobro je znan autoru ovog zapisa, jer je upravo 1985/86, bio predsjednik udruženja. Zapravo, nije uopšte jasano, zašto je mnogo kasnije, udruženje promijenilo redosljed prezimena bardova, i pretvorilo tri, u jednu nagradu: Milunović–Stijović–Lubarda. Na tradicionalnim izložbama, ona se sada dodjeljuje umjetnicima u vidu tri ravnopravne nagrade. Upravo u tom periodu, osmišljena je i nagrada za najbolju samostalnu izložbu u protekloj godini.

Ostaje prilično nejasno, zašto organizatori nijesu obuhvatili radove laureata iz kompletnog dvadesetogodišnjeg perioda, jer nesumljivo je da bi izložba tada bila mnogo sadržajnija,

raznovrsnija i bogatija. Ovo posebno iz razloga što su stvaraoci veoma senzibilna stvorenja, te što se mnogi mogu osjetiti nepravedno izostavljenim. Što se tiče nagrada, i dalje ostaje velika dilema da li se ona dodjeljuje djelu ili autoru. Uz to, često je žiri apsurdno odlučivao da se nagrade prevashodno dodjeljuju mladim autorima, jer će to na njih djelovati stimulatивно! Da li stimulatивно samo na mlade? Takođe, veoma apsurdno je da su žiriji pojedine autore nagrađivali više puta istom nagradom. No, i pored svih nedoumica i paradoksa, evidentno je da priznanja i nagrade, upravo gode umjetnikovom senzibilitetu, a posebno krhkoj sujeti. Nagrade su za umjetnike duševna hrana, inicijalna kapisla za nove poduhvate i iskorake, mada nagrade faktički, ništa ne promijeraju u bilo kom stvaralaštvu. U konkretnom slučaju, nagrada ULUCG–a, nagrada je vlastite strukovne organizacije, pa je zbog toga laureatima vjerovatno posebno dragocijena, a osobito što je nazvana imenima, upravo velikana crnogorske likovne umjetnosti. Nagrada za najbolju samostalnu izložbu u protekloj godini, nosi sobom obavezu udruženja da laureatu, naredne godine, priredi samostalnu izložbu u Umjetničkom paviljonu.

U novoadaptiranom umjetničkom paviljonu, predstavljeno je trideset i pet nagrađenih autora i isto toliko njihovih umjetničkih ostvarenja. U postavku su uvršteni radovi dobitnika nagrade "Milunović–Stijović–Lubarda", kao i laureata za najbolju samostalnu izložbu. Nažalost, u aktuelnom katalogu, nije naznačeno o kojoj je nagradi riječ, niti koje su godine pojedini autori bili nagrađeni. To vjerovatno nekome može izgledati nebitno, ali izložbe prolaze, a katalogi ostaju neumitni svjedoci proteklih kulturnih događanja. No, u uvodnom tekstu, akademik Olga Perović, podsjeća na veoma zapažene samostalne izložbe istaknutih crnogorskih umjetnika: Mihaila Jovičevića, Zlatka Glamočaka, Branislava Sekulića, Boška Odalovića, Rista Radmilovića, Draška Dragaša, Ilije Burića.

Vjerovatno, treba pretpostaviti, da su svi ostali izlagači dobitnici nagrade "Milunović–Stijović–Lubarda". Prema likovnom obrazovanju, od ukupno 35 autora, vidi se da je nagrađeno 24 slikara, 3 grafičara i 8 skulptora. U smislu artističkih, trenutnih ili dugotrajnih opredijeljenja, uočljivo je da ima umjetnika koji se ne izražavaju u duhu vlastitog likovnog obrazovanja, već stvaraju u domenu drugih disciplina. Prezentirana djela bjelodano svjedoče o veoma širokom spektru usmjerenja, likovnih opredijeljenja, stilskih karakteristika i izražajnih tehnika. Izuzetno opsežnoj sferi figuralnog, nadnaravno–poetiziranog i sublimatorno–simplifikovanog pripadaju djela: Pavla Pejovića, Ratka Odalovića, Romana Đuranovića, Krsta Andrijaševića, Jelene Tomašević, Tomislava Pavičevića, Miodraga Šćepanovića, Zdravka Gagovića i Anđele Šćepanović Vukičević. Na veoma izražajnim amplitudama ambijentalno–pejzažnog, abiotičko–enterijernog i simboličkog sa naglaskom na hromatske

modalitete, u rasponu od asocijativnog, poluapstraktnog do apstraktnog su ostvarenja: Dragana Karadžića, Aldemara Ibrahimovića, Vasa Nikčevića, Žarka Vojičića, Smaja Karaila, Sonje Đuranović, Mila Grozdanića, Nikole Markovića i Aleksandra Vukotića. Globalnim sferama asocijacije, poluapstrakcije i apstrakcije, sa posebnim usmjerenjima ka strukturalizmu i materijalima, pripadaju ekspliciti: Anke Burić, Veska Gagovića, Sretena Milatovića, Olivije Ivanović, Peka Nikčevića i Nataše Škorić. Širokim

zonama postmodernizma, uz korišćenje raznovrsnih tehnika i instalacijskih materijala, te upotrebu fotografije, crteža i grafike, pripadaju aksonati: Milije Pavićevića, Milene Jovićević Popović, Jelene Đukanović, Nenada Šoškića i Lade Perović. Ovakve izložbe, sasvim logično, ne mogu imati neku osmišljenu idejnu okosnicu, no one prevashodno reflektuju neke druge vrijednosti sa crnogorske likovne scene, a to su prije svega, idejna širina, izražajna raznovrsnost te mnogobrojne individualne pojavnosti.